

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΑ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ. 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1901 ΔΡΙΘ. 45

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ. 25
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Ἰανουαρίου
ἀποστελλόμεναι πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Νικοπόλεως ΔΗΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
+ Ὁ Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
+ Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ
+ Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ (ταμίας)
ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ (γραμματεὺς)

Ἀρχιδυντάκτης Τεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀγγλος Θεολόγος περὶ τῆς ὀρθοδ. Ἀνατ. Ἐκκλησίας — Πα-
τριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ ἐγκύκλιος πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς
ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας — Μελέτη περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς
ἐξωτερικῆς θείας λατρείας — Ἀγγλικανὴ Ἐκκλησία — Ἡ
ἠθικοθρησκευτικὴ κατάστασις τῶν ἐπαρχιῶν — Ἐκκλησιαστι-
κα χρονικά.

ΑΓΓΛΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Σπουδαιότατον θεολογικὸν ἔργον ἐξεδόθη
ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ ἁγγλου θεολόγου Σεριδάνου
(Sheridan) σκοποῦν τὸν καθορισμὸν τῆς Ἀνα-
τολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν σχέσεων
αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ μεγάλα τμήματα τῆς χρι-
στιανισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ τὴν παπικὴν καὶ τὴν ἀγ-
γλικανὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ἔργον ἐξεδόθη ἐν Λον-
δίῳ, φέρει τὸν τίτλον «Ἡ Ἑλληνικὴ Καθολικὴ
Ἐκκλησία» («The Greek Catholic Church», by
Richard Brinsley Cassavetti Sheridan 1901),
καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν μικρὸν σχετικῶς ὄγ-
κον αὐτοῦ περιλαμβάνει μεγάλας ἀληθείας, εἰς
ἃς προσδίδει ἰδιαίτερον κύρος αὐτὴ ἡ θέσις
τοῦ συγγραφέως. Καίτοι δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν πά-
σας τὰς ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν συγγράμματι ἀληθείας,
καθὸ ἀναφερομένης εἰς ζητήματα πολλάκις πα-
ρὰ πολλῶν τῶν παρ' ἡμῖν θεολόγων συζητηθέν-
τα, θεωροῦμεν ὡς θέμα ἐξηντλημένον, εἰς ὃ δὲν
θα ἠθέλομεν νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ ἀπεφύγομεν
μάλιστα μέχρι τοῦδε ἐξεπλήνδες, μεθ' ὅλας τὰς
σχετικὰς προκλήσεις τῶν παπικῶν ὀργάνων, ἐν

τούτοις, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν, τῆς θέσεως τοῦ
διακηρύττοντος καὶ ἀνομολογοῦντος τὰς ἀλη-
θείας ταύτας, θεωροῦμεν καλὸν καὶ χάριν τῶν
ἡμετέρων ἀναγνωστῶν καὶ χάριν τῆς ἱστο-
ρίας νὰ παράσχωμεν τμηματικὸν σύντομον κατὰ
τὸ δυνατόν περίληψιν τοῦ ἔργου, εὐγενῶς πάνυ
παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων
ἐν τῷ ἡμετέρῳ φύλλῳ δημοσιεύσεων ἀγγλομα-
θοῦς καθηγητοῦ κ. Λουίζου Ἡλίου. Ὅθεν ἀρχό-
μεθα ἀπὸ σήμερον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐν λό-
γῳ περιλήψεως:

Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ, ὅτι τὸ
βιβλίον ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα διατηρήσῃ τὰς ἐν
Ἀγγλίᾳ ἐπικρατούσας περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλη-
σίας ἐσφαλμένους ἰδέας καὶ κατωτέρω λέγει ὅτι ἡ
δημοσίευσίς αὐτοῦ ἀδὲν ἔχει ἐντελὴ ἀνωρελής,
ἐὰν χρησιμεύσῃ, ἔστω καὶ εἰς τοῦτο μόνον, νὰ ἀρυ-
πνίσῃ τοὺς Ἀγγλικανούς, οἱ ὅποιοι ἀπατώνται ἐκ
τῶν φιλοπροσηνέων ἐνός Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,
καὶ νὰ βεβαιώσῃ αὐτούς, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τῆς Ὀρθο-
δόξης οὐδεμίαν συγχωροῦσι κοινωνίαν μετὰ τῶν Ἐκκλη-
σιῶν, μὴ ὀργανικῶς ἠνωμένων πρὸς ἀλλήλας.

Ἐν δὲ τῷ κειμένῳ λέγει ἐν ἀρχῇ «Ἦνε ἀξιο-
θρήνητον, ὅτι ἡ πίστις καὶ ἡ πράξις τῆς Ἐκκλησίας
ταύτης (τῆς Ἑλληνικῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας), τῆς
ἀρχαιοτάτης πασῶν, ἡ ἀγνοοῦνται ἡ παρερροῦνται
ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ὑποστηρίχῃ τιν ἀξιώσεις καὶ νὰ
δικαιολογηθῇ ἡ θέσις αὐτῆς τινος Ὁμολογίας. Διὸ
ἡ φωνὴ αὐτῆς ἐνδιαφέρει τοὺς Δυτικοὺς Θεολόγους
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸς μόνον, ἐφ' ὅσον συντελεῖ
εἰς διχρώτισιν Δυτικῶν συζητήσεων. Ἀλλ' ὅτι ἡ
σύμφωνος μαρτυρία ἀπειρηθῶν Ἀποστολικῶν Ἐ-

δρών δικτυωμάτων ἀμετάβλητον τὴν εἰς αὐτὰς ἐπι-
τραπείαν ἀποκάλυψιν ἀποδεικνύει τὴν ἀποκλειστικὴν
ἀλήθειαν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ὅλγοι αἰσθάνονται
διαρκῶς. Ἐνίοτε ἔτι μόνον φθάνει εἰς τὴν πε-
ποιθησιν ταύτην, ἀποκρούει πᾶσαν ἀντίστασιν, ἀντι-
μετωπίζει πάντα περίγελων καὶ πᾶν μῖσος καὶ συν-
διαλλάσσεται μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς
ἀντιπροσώπου τῆς ἀδικιρέτου ὀρθοδοξίας, τῆς «πο-
νίας μητρος», ὡς λέγει ὁ Dr. Littledale, ἐξ ἧς πᾶσαι
αἱ ἄλλαι χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ αὐτὴ ἡ τῆς
Ρώμης, ἔχουσι τὴν καταγωγὴν, τὸν ὀργανισμόν, καὶ
τὰς τελετάς».

«Τώρα, λέγει ἐφεξῆς, προτίθεμαι νὰ παρυστήσω
ὑμῖν συντόμως μὲν, ἀλλὰ πιστῶς τὴν ἱστορίαν, τὰ
δίκαια καὶ τὴν παροῦσαν θέσιν τῆς Ἀνατολικῆς
Ἐκκλησίας».

«Ὅτι αἱ ἐν ἀνατολῇ ἱδρυθεῖσαι κοινότητες, ἐν
τῇ κοιτίδι τῆς χριστιανικῆς ἀποκαλύψεως, ἐμελλον
νὰ ὦσι σπουδαῖαι, ἦτο φυσικὸν καὶ ἀναπόφευκτον.
Ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὁ ἅγιος Μάρκος
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος ἐν
Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἅγιος Πέτρος ἐν Ἀντιοχείᾳ
ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι καταλαβόντες τοὺς θρόνους ἐκεί-
νους, οἱ ὅποιοι γενόμενοι πατριαρχικοὶ ἐμελλον νὰ
χρησιμεύωσιν ὡς δεσμοὶ παστῶν τῶν Ἐπισκοπῶν».

«Οἱ ἀπόστολοι ἦσαν, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Κύριλ-
λος, **ἰδοῦμοι ἀλλήλοις**». Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔτι ἦτο ὁ
ἅγιος Πέτρος ὁ ἀνώτατος δικτατορ ἐν τῇ συλλογῇ
τῶν ἀποστόλων, οὐδεὶς λόγος θὰ ὑπῆρχε νὰ κληρο-
νομήσῃ ὁ ἐν Ρώμῃ διδάσκαλος αὐτοῦ τὴν θέσιν ἐκείνην
μᾶλλον ἢ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκαλοι αὐτοῦ, ἄλλως τε
καὶ τῆς ἐν Ρώμῃ ἐπισκοπείας τοῦ Πέτρου οὐδὲς
**μεταγενετέρας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπισκοπείας αὐ-
τοῦ**. Ὅθεν ἡ ἀξίωσις τῆς Ρώμης εἶνε γέννημα τερα-
τώδους σφετερισμοῦ, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς
γεγονότων. Ὅτε ὁ Πάπας Βίκτωρ ἐπέχειρθε νὰ βιά-
σῃ τοὺς ἀνατολικοὺς νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὴν γνώ-
μην τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ τῆς χρονολογίας
τοῦ Πάσχα, ἐπειμύθη ὑπὸ τοῦ ἀγίου **Εὐγενίου** καὶ
ἐκτέρα Ἐκκλησίᾳ ἐρύλαζε τὴν ἐκτελεσθῆσαν, με-
χρις οὗ ἡ ἐν Νικαίᾳ σύνοδος ἀπεφάτισε περὶ τοῦ ζη-
τήματος».

«Ὁ ἅγιος **Κυπριανός** ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ De Mne-
tate Ecclesiae πολεμεῖ τὰς ἀξιώσεις τῆς Ρώμης καὶ
ὑποστηρίζει τὴν γνώμην, ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι ἔλαβον
τὴν ἐξουσίαν κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ με-
σολαβήσεως τοῦ ἀγίου Πέτρου. Ἀλλ' ὁμῶς προθύμως
παρχωρεῖ εἰς τὴν Ρώμην πρωτείαν τιμῆς, οὕσαν πρω-
τεύουσαν τοῦ κράτους. Ἀλλ' ἐν ζητήμασι πίστεως ἡ
ὑπᾶρτι ἐξουσία εἶνε ἡ Οἰκουμένη Σύνοδος. Τὸ ἀλάθη-
τον ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ τῇ **Ἐκκλησίᾳ**, καὶ οὐ-
χὲν εἰς ἕνα μόνον μέλος αὐτῆς, ὅσον ἐξοχὸν καὶ ἂν ᾖ.
Τὸ ἀλάθητον δὲ τοῦτο τῆς Ἐκκλησίας ἠρνήθη ἡ ἐν

Βατικανῷ Σύνοδος τοῦ 1870 καὶ ὑπεστήριξε τὸ ἀλά-
θητον τοῦ Πάπα «καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῆς
Ἐκκλησίας».

(ἔπεται συνέχεια)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐσχάτως γενομένης ἀποπεί-
ρας πρὸς ἐκχυδαῖσμόν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀπολυ-
θεῖσα πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος πρὸς τὴν
ἱερὰν Σύνοδον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, περὶ ἧς
προηγουμένως ἐγράψαμεν, ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἔπεται:

† Πανιερώτατε καὶ Σεβασμιότατε Μητροπολίτα Ἀθη-
νῶν καὶ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος, κύριε Προκόπτε, καὶ λοιποὶ πανιερώτατοι
σύνοδοι, τὴν φιλίαν ἡμῶν σεβασμίων ὑμῶν Πανιερότητα
ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπίζόμενοι υπερῆδιστα προσ-
ἀγορεύομεν. Αἱ τῶν ἁγιωτάτων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν
πρὸς ἀλλήλους ἀνακοινώσεις περὶ τῶν συζητιπόντων
ἐκείστοτε ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τῶν προνοίας τι-
νὸς ἐπιδοσθέντων, σύμβολον ἀπὸ τῶν καὶ στοιχείων ἀπα-
ραίτητον τοῦ τῆς ἐνότητος ἀρρήκτου δεσμοῦ ἀπαρτί-
ζουσαι, εἰς ἀγαθὸν πάντοτε τοῦ χριστιανικοῦ πληρώμα-
τος σκοποῦσι καὶ τελεσφόρως συμβάλλονται. Ἐπὶ ταύ-
τῃ τῇ βίσει τῆς θεοδιδάκτου ἀμοιβαίας ἀδελφικῆς ἀγά-
πης ἱστάμενοι, χαρὰν μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ ἔχομεν ὁρῶντες
τὴν ἐπὶ τῆς ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος, στερεῶς προσκοιμένης τοῖς πατροπαραδότοις θε-
σμίσι καὶ ταῖς ἱεραῖς παραδόσεσι, λαμβανομένην ἐνθέω
ζήλω μέρηναν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ τῆς
ορθοκρυτικῆς διαπλάσεως τῶν πιστῶν, λύπην δ' ἀνια-
ρὰν ὁσάκις ἂν τὸ αὐτῇ ἀνατεθεῖται ἱερὸν ἔργον βλέ-
πουμεν διαταραττόμενον ὑπ' ἀνθρώπων αὐτοκλήτως εἰς
τὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ προσιδιᾶζοντα παρεωθρόντων καὶ ἐγ-
χειρήματα ἀποτολμώντων ορθοκρυτικῶς τε ἀδίκαια καὶ
ἐκκλησιαστικῶς ἐπ' ἡμεῖς καὶ κατάκριτα ἐπὶ ορθοκρυ-
τικῇ καὶ ἠθικῇ βλάβῃ τῶν πιστῶν.

Τοιαῦτα ἐκρίθη ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ
Χριστοῦ Μεγίστης Ἐκκλησίας, πάντως δὲ καὶ ὑπὸ τῆς
ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἀδελφῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκ-
κλησίας, ἡ ἐναγχοῦς ἐν τῇ αὐτῇ τύπῳ εἰς φῶς προκύ-
ψασα μετὰ φραγῆς τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων εἰς τὸ ἀπειρο-
κάλως ὑπὸ τινῶν δημιουργούμενον καινοφανὲς χυδαῖκόν
γλωσσικὸν σύστημα, ὅπερ οὐ μόνον ἀπορρίπτειν ἔστιν
εἰς ἐρημνεῖαν τῶν θείων εὐαγγελικῶν ρημάτων καὶ νοη-
μάτων, ἀλλὰ καὶ τοιοῦτον, ὥστε ψυχικῶς βλάβης μάλ-
λον ἢ ὠφελείας πρόξενον γίνεσθαι, καὶ ψυχρότητα μὲν
περὶ τὴν πίστιν, ἀδιαφορίαν δὲ περὶ τὰ ορθοκρυτικά

δυνάμενον ἐμπνεῦσαι τῷ ἀναγινώσκοντι ἀπλουτέρεω, ὥστε δὴ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ χυδαίοντος καὶ ἀνοικεῖς ὑψῆ καὶ λέξει μεταβράδως ἀμαυροῦσης τὸ κίλλος καὶ καταρριπτούσης τὸ οὐράνιον ὕψος τοῦ θεοπνεύστου κειμένου ἐν τῷ πνεύματι τοῦ χριστιανῆ.

Ἐντεῦθεν τοίνυν προεικάζοντες τὴν εὐλογον παρὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὴν πανιερωτάτων συνόδων ἀποδοκιμασίαν τῶν τοιούτων ἐκτροπῶν καὶ ἐπιβλαβῶν τῷ χριστιανισμῷ πληροῦματι δημοσιευμάτων, κοινωνοὺς ὑμῖς ποιούμεθα καὶ τῆς γνώμης ὑμῶν καὶ τῆς περὶ ὑμῖς ἐκτὸς Συνόδου, ἅμα δὲ καὶ τῆς πεποιθήσεως ὑμῶν ὅτι ἡ ἀγιοτάτη ἐν Ἑλλάδι Σύνοδος, ἐπικαίρως χρωμένη ταῖς προνομίαις καὶ δικαιομασί τοῖς ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν Τόμον καὶ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς Νόμου κεχωρημένοις, δι' ὧν δικαιούται ἐπαγρυπνεῖν εἰς τὴν περιεχόμενον τῶν εἰς χοῖδιν τῆς νεολαίας καὶ τοῦ κλήρου, εἴτε ἐξωθεν τοῦ βασιλείου εἰσαγόμενων, εἴτε ἐν Ἑλλάδι δημοσιευμένων βιβλίων ἢ ἄλλων ἐντύπων, περὶ ἀντικειμένων θρησκευτικῶν πραγματευομένων καὶ ἐπιληψίμων ὄντων, προβήσεται, οἷς ἂν ἐγκρίνη μέτρος, εἰς ἀπαγόρευσιν τῶν τοιούτων, ὧν ἡ κυκλοφορία οὐ μόνον ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ θεοσηρικοῦ βασιλείου, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ, καὶ πανταχοῦ ὅπου λαλεῖται ἡ γλώσσα ὑμῶν, ἐπεκτεινομένη, κοινὴν δυνεπάγεται τὴν βλάβην καὶ κοινὴν ἄρα προκαλεῖ τὴν πρόνοιαν πρὸς ἐκρίζωσιν τῶν ζιζανίων ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τοῦ Κυρίου. Ἐν τέλει δὲ εὐέλπιδες ὄντες περὶ τῆς τελείας ὁμοφροσύνης τῆς ὑμῶν περιουσιόδου ἀγάπης ἐν τῇ ἀδελφικῇ ταύτῃ ἀνακοινῶσαι τῆς διαγνώμης ὑμῶν, μετ' ἐγκαρδίου πίθου καὶ ἐν φιλήματι ἀγίῳ τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν ἀγίους Συνέδρους περιπτυσσόμεθα.

Τῇ 17. Ὀκτωβρίου 1894.

Τῆς ὑμετέρας περιουσιόδου ἡμῖν Πανιερωτάτος ἀγαπητῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφῆς
καὶ ὅλης προόθυμος

+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΜΕΛΕΤΗ

περὶ τῆς ἀναγκαιότητος ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Οἱ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων πολέμιοι τῆς χριστιανικῆς θείας λατρείας, οἷος καὶ ὁ ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τῆς ἀγιοτάτης διοικούσης Συνόδου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἀποκηρυχθείς Λέων Τολστόης καὶ ἐν οἷς συγκαταριθμοῦνται καὶ τινες τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων, οἵτινες ἄκρῳ δακτύλῳ γευσάμενοι τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, οὐ πείθονται ῥαδίως ταῖς θεαῖς αὐτῆς διατάξεσι καὶ παραδόσεσιν, οὐ παύονται, περιστάσεως δοθείσης, ὅπως ἀνιέρους

σκέψεις καὶ ιδέας ἐκφέρωσι κατὰ παντός, ὅ,τι αὕτη ὡς ἱερώτατον καὶ τιμαλφές χρῆμα ἀπ' αἰῶνων κέκτηται, καὶ δὴ κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς θείας λατρείας, περὶ ἧς στομφωδῶς ἀπορρίνονται ὅτι δὲν ἐννοοῦσιν ἑτέραν λατρείαν μᾶλλον ἀνταποκρινομένην τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Ὑπερτάτου ὄντος, τοῦ Θεοῦ, ἢ τὴν ἐσωτερικὴν, ὡς μόνον αὐτὴν ἐξαρκούσαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐπὶ γῆς ὑψηλοῦ προσρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου· ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ λατρεία, ἀθλίβετον οὕτω ἐπιπόνημα τοῦ κλήρου, καθυποβάλλει τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἐξωτερικῆς μορφῆς καὶ οὕτως ἐξαφνίζει τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ καὶ ὅτι αἱ κοιναὶ προσευχαὶ καὶ τελεταὶ καὶ λοιπαὶ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος εἰσιν ὅλως περιτταί, ὅτε τοῦ Θεοῦ πνεύματος νοεροῦ καὶ ἀύλου ὄντος, καὶ συνεπῶς τῆς πρὸς αὐτὸν λατρείας τοῦ ἀνθρώπου ὀρελούσης ἵνα ἔχῃ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἐν μόνῃ τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου· πρὸς ὑποστήριξιν δὲ τῶν πεπληνημένων τούτων δοξασιῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων, αἱ θέλομεν ἴδει παρκατιόντες, προσάγουσι τὸ Γραφικὸν «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνούντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. 4, 23).

Ἄλλ' οἱ τὰ τοιαῦτα φρονούντες καὶ ὑποστηρίζοντες ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν θεῖαν λατρείαν οὐδὲως φαίνεται, λαμβάνουσιν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκ πνεύματος καὶ ὕλης τ. ἔ. ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκείμενος καὶ ἔμψυτον ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν τάσιν τῆς μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ αὐτοῦ ἐπικοινωνίας, ἥτις ἐκδηλοῦται ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν λατρείᾳ, ἀδυνατεῖ ἵνα συγκρατήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ, τῆς πίστεως, τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Πλάστην αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἐκδηλοῖ αὐτὰ διὰ πράξεων καὶ κινήσεων ἐξωτερικῶν, αἵτινες εἰσιν ἀπόρροια καὶ οἶονεὶ περιπαθῆς κατάνυξις τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν Δημιουργὸν αὐτῆς. Καὶ πρὸς πίστωσιν τούτου λάθωμεν ὑπ' ὄψιν αὐτὸν τὸν ἀναλλοίωτον ψυχολογικὸν νόμον, καθ' ὃν πᾶσα πνευματικὴ κίνησις, τελούμενη ἐν τῷ ἔσω ἀνθρώπῳ εἴτε αἰσθημα εἶναι αὐτῇ, εἴτε ιδέα, εἴτε πόθος, συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀναλόγων καὶ προσηκόντων σχημάτων καὶ καταλήλων ἐνεργειῶν, αἵτινες τοσοῦτον μᾶλλον σαφέστερον ἐκδηλοῦνται ἐν ταῖς ἐξωτερικαῖς στάσεσι καὶ μεταβολαῖς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὅση ἰσχυρότερα καὶ ζωηρότερα τυγχάνει ἢ ἐν τῷ ἔσω ἀνθρώπῳ παρκαυμένη πνευματικὴ κίνησις. Κατεχόμενος δὲ ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τινος τῶν χαρμωδῶν ἢ λυπηρῶν συναισθημάτων, σκέψεων ἢ ιδεῶν, καὶ οὕτως διακειμένος δὲν δύναται νὰ συγκαλύψῃ τὴν τοιαύτην χαρμωδὴν ἢ λυπηρὰν αὐτοῦ διάθεσιν ἐν τῷ βῆθει τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἀλλὰ παντὶ σθένει πειρᾶται ἵνα διὰ τοῦ πρὸ αὐτῷ προφορικοῦ λόγου ἀνακοινώσῃ τῷ πλησίον αὐτοῦ τὰς σκέψεις, ὑφ' ὧν κατέχεται, τὰ αἰσθήματα, ὑφ' ὧν ἐμφορεῖται, εἴτε χαρμωδῶνα

εἶναι ταῦτα, εἴτε λυπηρά. Οὕτω βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον ἐκφράζοντα καὶ ἐκδηλοῦντα τὰς ἐμφυχούσας αὐτὸν ιδέας καὶ σκέψεις διὰ ποικίλων διανοητικῶν προϊόντων, ἐν οἷς ἐκφαντορικῶς ἐξεικονίζεται ἅπας ὁ ἀνθρώπινος βίος, ὁ πλήρης χαρᾶς ἢ λύπης, εὐδαιμονίας ἢ κακοδαιμονίας. Οὐδεὶς δ' ἄγνοεὶ πόσον ὁ λόγος προφορικός τε καὶ γραπτὸς ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς διανοίας, ἢ πράξις ἐπὶ τῆς θελήσεως, ἢ ἔκφρασις ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων. Ὡστε αὐτῶν τῶν ιδίων σκέψεων καὶ αἰσθημάτων δὲν ἔχομεν σαφῆ καὶ διακεκριμένην, οὕτως εἰπεῖν, συνείδησιν, ἐὰν μὴ πρότερον διελθῶσι διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ ἐκδηλωθῶσιν ἡμῖν αὐτοῖς διὰ τῆς ἐκφράσεως. Ὁ ἐν ἡμῖν ἐνδιάθετος λόγος ἐστὶ τὸ καταληπτὸν σημεῖον τῆς σκέψεως, ἢ φωνὴ τῆς διανοίας καὶ ἡ κρυφὴ τῆς ψυχῆς, ἥτις δι' αὐτοῦ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ ἀδύτου αὐτῆς ὑπερπηδᾷ τὸν τοῦ σώματος οὐδὸν καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων ἐπιβαίνουσα, ἐκφράζει τὰς ἐκείνης ιδέας καὶ αἰσθήματα.

Ἄλλ' ὅχι μόνον διὰ τοῦ λόγου, προφορικοῦ τε καὶ γραπτοῦ ἐκφράζομεν καὶ ἐνστροφεύμεν τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὃν ὁ ἔσω ἄνθρωπος φέρει, μετὰ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ ἐννοιῶν, αἰσθημάτων, τάσεων καὶ ὁρμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ συμβόλων αἰσθητῶν καὶ ἐξωτερικῶν σημείων, δηλωτικῶν τῆς ἐσωτερικῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ψυχολογικῆς ἡμῶν καταστάσεως. Ἐνεκα δὲ τούτου βλέπομεν τὸν ἄνθρωπον πειρώμενον ἐν πάσῃ διδομένῃ εὐκαιρίᾳ, ἢ καὶ διακκῶς ἐπιζητεῖ ὅπως ἐκδηλώσῃ πανδήμως τὰ καταπλημμυρούμενα τὴν καρδίαν αὐτοῦ αἰσθήματα εἰλικρινοῦς σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἐξόχους ἄνδρας, τοὺς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως εὐεργετήσαντας τὴν ἀνθρωπότητα διὰ ζωηρᾶς μνήμης τῶν ἡμερῶν τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου αὐτῶν, διὰ τῆς ἀναρτήσεως τῶν εἰκόνων αὐτῶν ἐν τόποις δημοσίοις καὶ περιότοις, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως μνημείων πρὸς τιμὴν αὐτῶν, διὰ τῆς ἐπιτελέσεως μνημοσύνων θρησκευτικῶν τε καὶ πολιτικῶν, ἐν οἷς ἐξυμνοῦνται καὶ γεραιῶνται αἱ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα εἰποῖσι καὶ εὐεργεσίαι αὐτῶν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καὶ, συνελόντι εἰπεῖν, πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ πράττοντα ὅπως ἐν πάσῃ ταῖς κοινωνικαῖς αὐτοῦ σχέσεσιν ἐξωτερικεύσῃ τὰς διχόφους ιδέας, ὑπ' ὧν ἐμπνέεται καὶ τὰ ποικίλα αἰσθήματα, ὑπ' ὧν ἐμφορεῖται. Τοιούτου λοιπὸν ὄντος κατ' ἀναλλοίωτον καὶ θεμελιώδη νόμον τοῦ ἡμετέρου ψυχικοῦ βίου, ὅλως παράλογον καὶ παράδοξον ἦθελεν εἶναι ἐὰν εἰς τὸν γενικὸν τοῦτον κανόνα δὲν συμπεριλαμβάνομεν καὶ τὴν θρησκευτικὴν σφαῖραν τοῦ ἡμετέρου βίου, ἐξ οὗ τρηνῶς καταφαίνεται ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἐξωτερικῆς θείας λατρείας, δι' ἧς ἢ τοῖς αἰσθητηρίοις ἐνελιγμένη ψυχὴ περιθάλπει καὶ ζωογονεῖ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὀν λατρεῖν καὶ ἀφοσιῶσιν. Ἡ θρησκεία ἀναντιρρήτως προϋποτίθεται πίστιν εἰς ζῶντα καὶ προσωπικὸν Θεὸν ἐν διηγεῖ

ἐπικοινωνίᾳ διαιτελοῦντα μετὰ τοῦ πλάσματος αὐτοῦ τ. ἔ. ἀποκαλύπτοντα αὐτῷ τὸ θέλημα αὐτοῦ, τελειοῦντα εὐήκοον οὗς ταῖς δεήσεσι καὶ ἱκεσίαις αὐτοῦ, παρέχοντα συγγνώμην ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ καὶ ἐν γένει ἐποικοδομοῦντα ἐπὶ τῶν στερρῶν βάσεων τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος τὸ ἡμέτερον ἐφήμερον καὶ αἰώνιον ἄγαθόν. Ἡ ἐνθερμὸς αὕτη πίστις στρέφει ἐσχατὴν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἡμέτερον Δημιουργὸν καὶ Πλάστην, τὰ δεικνύμενα, τὰ αἰσθητά καὶ τοὺς μυχιαστάτους ἡμῶν πόθους, βχσιζομένη ἐπὶ τοῦ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐμφύτου αἰσθητήματος, ὁπερ καλοῦμεν θρησκευτικὴν τάσιν καὶ ροπὴν, ἥτις καταλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὸν ἄνθρωπον, δηλονότι τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, τὴν φαντασίαν καὶ τὰς αἰσθήσεις δὲν δύναται, ὥς καὶ πᾶσα ἑτέρα ροπή, ἢ νὰ ἐκδηλωθῇ δι' ἀπιστοῦσιν κινήσεων, σημείων, σημμάτων καὶ λοιπῶν ἐξωτερικῶν ἐνδείξεων. Βεβαίως καὶ ἐν τῇ θρησκευτικῇ σφαίρᾳ τοῦ βίου αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος ὡς ὃν πνευματικὸν καὶ αἰσθητικόν, ὁρεῖται ὅπως καὶ τὴν αἰσθητικὴν αὐτοῦ φύσιν καταστήσῃ ὄργανον τῆς θρησκευτικότητος αὐτοῦ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐνδομύχου αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὀν λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως. Διότι ἐπὶ τέλους εἰς τί ἦθελεν ἀπασχολῆσαι ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐκείνου αἰσθητικὴν φύσιν, ἐὰν μὴ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσιν τῆς πρὸς τὸ θεῖον τάσεως καὶ ροπῆς αὐτοῦ; Πῶς δὲ ἄλλως ἡδύνατο ὁ ἄνθρωπος, ὁ μὴ ὢν καθαρῶς πνεῦμα, ἐνὰ δέηται τοῦ προνοητοῦ Θεοῦ ὅπως ἐπιδιδῇ αὐτῷ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῶν ἀγαθῶν, ἐνὰ εὐχριστῇ αὐτῷ ἐπὶ τοῖς τοῦ βίου ἀγαθοῖς, ἐνὰ δοξάζῃ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ μέγαλειόν αὐτοῦ; Ἄνευ τῆς τοιαύτης τῶν τῆς ψυχῆς τάσεων ἐξωτερικῆς ἐκδηλώσεως πρὸς τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς ἢ θρησκευτικῆς τάσεως ἀποβλέπει αἰνιγματώδης. Τούτου δὲ ἀναντιρρήτου ὄντος ἡ ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τῆς θεοσεβείας, ἢ διὰ τοῦ λόγου καὶ λοιπῶν σημείων γιγνυμένη καταδεικνύει ἐκ τῶν ὧν οἷον ἄνευ ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τοῦτο ἀριδῆλως μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἱστορία τῶν θρησκευμάτων.

(ἔπεται συνέχεια).

Φιλόθεος Μιχαηλίδης,

πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. μητροπόλεως Σηλυβρίας.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ*

Ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως τὸ Βάπτισμα, τὴν Εὐχαριστίαν καὶ τὴν Ἱερωσύνην, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας διδάσκει ὡς ἑξῆς:—

α'. Περὶ ἁγίου Βαπτίσματος διδάσκει, ὅτι τὸ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 324—325.

Βάπτισμα δέον νά τελεῖται πάντοτε δι' ὕδατος εἰς τὸ ὄνομα τῆς ὑπερευλογημένης Τριάδος, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σύμφωνα μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν (Ματθ. κη. 19). Συνιστᾷ τὸ διὰ καταδύσεως Βάπτισμα, ἀλλ' ἐπιτρέπει Βάπτισμα δι' ἐπιχύσεως. Προνοεῖ περὶ Βαπτίσματος δι' ἱερέως (ὑποκειμένου, ἐν περιπτώσει ἐφήβων, εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐπισκόπου) ἢ, ἐν ἀπουσίᾳ ἱερέως, ὑπὸ διακόνου. Δὲν ἄκυροί ὅμως Βάπτισμα τελεσθὲν ὑπὸ λαϊκοῦ, ἂν θεόντως ἐτελέσθῃ.

Διδάσκει ὅτι τηρητέον τὸ τῶν νηπίων Βάπτισμα, καθὼ συμμωρότατον μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ θεσπισθέντα. Διατάσσει ἵνα τὰ παιδία προσάχωνται εἰς τὴν κολυμβήθρην ὑπὸ τριῶν ἀνδρόνων, δύο τοῦ αὐτοῦ ὡς τὸ παιδίον γένους, καὶ ἐνὸς τοῦ ἐτέρου γένους.

Περὶ δὲ ἐνεργείας τοῦ Βαπτίσματος διδάσκει ὅτι ἐνεργεῖ ὡς θάνατος τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ ὡς ἀναγέννησις εἰς δικαιοσύνην, συνεπαγόμενον χαρίσματα, ἅτινα ἐκ φύσεως οὐδὲως δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν. Δι' αὐτοῦ ἀναγεννώμεθα καθιστάμενοι μέλη τοῦ Χριστοῦ, τέκνα Θεοῦ, καὶ κληρονόμοι τῆς βσιλείας τῶν οὐρανῶν. Τὸ Βάπτισμα δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ. Προσῆκον δ' αὐτοῦ συμπλήρωμα εἶνε ἡ Βεβίωσις (ἥτοι τὸ Χρίσμα), ἣτις πρὸς ἡμῖν ἀπονέμεται εἰς μόνους τοὺς εἰς ἡλικίαν κρίσεως (years of discretion) ἐλθόντας. Πάντες δὲ οἱ προσάχοντες παιδία εἰς βάπτισιν παρῃγγέλλονται νὰ φροντίσωσιν ὅπως παρουσιασθῶσι βραδυτέρον πρὸς Βεβίωσιν (Χρίσμα).

Ἡ Βεβίωσις (Χρίσμα) τελεῖται παρ' ἡμῖν πάντοτε ὑπὸ ἐπισκόπου αὐτοπροσώπως, μετὰ δεήσεως ὑπὲρ τῆς ἐπταπλῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Ψα. ια' 2). Τῆς δὲ δεήσεως ἐπιτελεῖ ὁ ἐπίσκοπος ἐπίθεσις τῶν χειρῶν καὶ ἡ εὐλογία.

β'. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Εὐχαριστίαν διδάσκει ὅτι καθαρὸς σίτινος ἄρτος καὶ οἶνος, ἥτοι ὁ ζυμωθείς χυμὸς τῆς σταφυλῆς, εἶνε τὰ ἀναγκαῖα τοῦ Μυστηρίου στοιχεῖα. Ὁ ἄρτος, ὁ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν χρήσει, εἶνε ἐνζυμος· ἀλλ' ὁ ἄζυμος δὲν ἀπαγορεύεται¹. Ὁ δὲ οἶνος δύναται νὰ ᾔνη ἄρτος ἢ κεκραμένος μὲ ὕδωρ. Εἰς οὐδὲνα, πλὴν ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου, ἐπιτρέπεται ἡ ἁγίασις τῆς Εὐχαριστίας.

Τύποι τῆς ἀγιάσεως καὶ μεταδόσεως ἐν τῇ ἐθνικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας εἰσὶν οἱ ἐξῆς·

α. Παντοκράτωρ Θεὲ, Πάτερ ἐπουράνιε, ὁ διὰ τὰ σπλάγχνα ἐλέους σου δοὺς τὸν μονογενῆ σου Υἱόν Ἰησοῦν Χριστόν ἵνα ὑπομείνῃ ὑπὲρ τῆς λυτρώσεως ἡμῶν τὸν θάνατον τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἐφ' οὗ, διὰ

τῆς προσφορᾶς ταύτης, ἀπαξ προσενηχθείης, ἐποιήσας το πλῆρη, τελείαν καὶ ἱκανὴν θυσίαν, προσφορὰν καὶ ἀπόδοσιν διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ σύμπαντος κόσμου· ὥρισε δὲ, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ Αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ περήγησεν ἡμῖν, νὰ ἐξακολουθῶμεν τελούντες ἀένκον μνημόσυνον τοῦ τιμίου ἐκείνου θανάτου, ἕως οὗ ἔλθῃ πάλιν. Εἰσάκουσον ἡμῶν, Πάτερ οἰκτίρμον, ταπεινῶς δεόμεθά σου, καὶ χάρισαι ἵνα, μεταλαμβάνοντες τῶν κτισμάτων σου τούτων, τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου, κατὰ τὴν ἱερὰν διατάξιν τοῦ σου Υἱοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου καὶ πάθους Αὐτοῦ, γενώμεθα κοινωνοὶ τοῦ ὑπερευλογημένου Σώματος καὶ Αἵματος Αὐτοῦ. Ὅστις τῇ νυκτὶ καθ' ἣν παρεδόθη (ἐδῶ ὀφείλει ὁ ἱερεὺς νὰ ἀιθῇ ἀπὸ χειρᾶς τοῦ Δισκάρου), ἔλαβεν ἄρτον· καὶ εὐχαριστήσας (καὶ ἐδῶ κ.λ.α. τὸν ἄρτον), ἐκίασε καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς Αὐτοῦ, εἰπὼν· Λάβετε, φάγετε (καὶ ἐδῶ ἐπιθέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ παντὸς τοῦ ἄρτου), τοῦτο ἐστὶ τὸ Σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡκυτῶς, μετὰ τὸ δειπνῆσαι (ἐδῶ λαμβάνει ἀπὸ χειρᾶς τοῦ Ποτήριου), ἔλαβε τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, εἰπὼν· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ (καὶ ἐδῶ ἐπιθέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ παντὸς δοχείου [εἴτε ποτηρίου, εἴτε φιάλης] ἐνέχοιτος οἶνον εἰς καθάριασιν) ἐστὶ τὸ Αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄρεσιν ἁμαρτιῶν· τοῦτο ποιεῖτε, ὅσκις ἂν πίητε αὐτό, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ἀμήν.

Οἱ τύποι τῆς μεταδόσεως ἔχουσιν ὡς ἐξῆς·

α. Τὸ Σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὑπὲρ σου δοθέν, διαφυλάττει τὸ σῶμα καὶ τὴν σὴν ψυχὴν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λάβε καὶ φάγε τοῦτο εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπὲρ σου ἀποθανόντος Χριστοῦ, καὶ τρέφου ἐξ αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ μετὰ πίστεως καὶ εὐχαριστίας.

β. Τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὑπὲρ σου ἐκχυνθέν, διαφυλάττει τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν σου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Πίε αὐτό εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπὲρ σου χυθέντος αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ εὐχαρίστει.

γ. Ἀκολουθεῖ ἡ Κυριακὴ προσευχὴ λεγομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως, τοῦ λαοῦ ἐπαναλαμβάνοντος πᾶσαν αἵτησιν.

δ. Ἡ δ' ἐξῆς εὐχὴ ἐκφράζει τὴν ἀποψιν τῆς θείας λειτουργίας ὡς θυσίας.

«Κύριε, Πάτερ ἐπουράνιε, ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ σου δοῦλοι ὁλοφύχως δεόμεθα τῆς σῆς πατρικῆς ἀγαθότητος ὅπως ἐν ἐλέῳ δεχθῇς τὴν θυσίαν ἡμῶν ταύτην, θυσίαν αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας. Χάρισαι, ταπεινῶς ἱκετεύομέν Σε, ὅπως διὰ τῆς ἀξίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ σου Υἱοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ πίστεως, τύχωμεν, ἡμεῖς τε καὶ σύμπασα

1. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς περὶ ἄρτου ὁδηγίαις τὸ Εὐχολόγιον ὀρίζει· «Ἀρκεῖ νὰ ᾔ ἄρτος τοιοῦτος, ὅσος συνήθως τρώγεται· δέον ὅμως νὰ ᾔ ὁ ἄριστος τῶν ὑπαρχόντων καὶ καθαρῶτατος σίτινος ἄρτος».

καὶ ὅλη ἡ Ἐκκλησία σου, ἄρουν τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ πᾶντος τοῦ λοιποῦ εὐεργετήματα. Ὡς δὲ προσφέρωμεν καὶ παριστάνομεν σοι, Κύριε, ἡμᾶς αὐτοὺς, τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, εἰς τὸ γενέσθαι σοι ταῦτα λογικὴν, ἀγίαν καὶ ζῶσαν θυσίαν· ταπεινῶς ἱκετεύοντές Σε ἵνα πάντες ἡμεῖς οἱ μεταλαβόντες τῆς ἀγίας ταύτης Κοινωνίας ἐμπλησθώμεν τῆς χάριτος καὶ τῆς ἐπουρανίου σου εὐλογίας. Εἰ δὲ καὶ ἐσμέν ἀνάξιοι, διὰ τὰ πικροδυσχερῆ ἡμῶν ἀμαρτήματα, προσπενεγκεῖν σοι θυσίαν οἰκονομήσας, ὁμῶς ἱκετεύομεν Σε δέχου τοῦτο τὸ ὀφειλόμενον χρέος καὶ τὴν λατρείαν ἡμῶν ταύτην· μὴ σταθμίσας τὴν ἀξίαν ἡμῶν, ἀλλὰ συγχωρήσας τὰ προπτώματα ἡμῶν, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν· δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ, ἐν τῇ ἐνότητι τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἴη σοι, Πάτερ Παντοκράτωρ, πᾶσα τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Ὡς, πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Μυστηρίου πιστεύομεν καὶ διδάσκουμεν ὅτι τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ δίδονται ἀληθῶς καὶ ὄντως τοῖς λαμβάνουσι καὶ δεχομένοις αὐτὰ πιστοῖς κατὰ τὸ Κυριακὸν Δείπνον, καὶ ὅτι διὰ τοῦ Μυστηρίου τούτου μένομεν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς μένει ἐν ἡμῖν, ἐνούμεθα τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἐνούται ἡμῖν. Ἀποστέρωμεν ὁμῶς σχολαστικῶς,¹ ὁρισμοὺς περὶ τοῦ μέτου ἢ τοῦ τρόπου τῆς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, ἢ ὁμολογοῦμεν ἀλήθειαν καὶ γνησίαν, καὶ, ἀκολουθῶντες, γινόμενῃ κατὰ μυστηριώδη τινὰ, ἀνεκράττον καὶ πνευματικὸν τρόπον.

(ἔπεται συνέχεια)

Η ΘΕΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ*

Τὰ ἄτοπα τῆς ποικιλίας τῶν προγραμμάτων

Περὶ τῶν ἁτόπων τῆς συχνῆς μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων καὶ διδασκτικῶν βιβλίων, ἱερεῖς τις ἔκχευε τὴν ἐξῆς παρατήρησιν, ὅτι ἡ κατ' ἔτος ἐκδόσις καὶ γρήσις νεωτέρων διδασκτικῶν βιβλίων εἶνε ἀνυπόφορος τοῖς πένησι μαθηταῖς καὶ πτωχοῖς, διότι ἔλεγεν ἐν ᾧ κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα, ἐπειδὴ τὰ διδασκτικὰ βιβλία ἐκάστης τάξεως ἦσαν ὀριζόμενα, δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου ἐξοικονομοῦντο τρεῖς καὶ τέσσαρες ἀδελφοί, πολλὰς δὲ οἱ ἀποριτωμένους μαθηταὶ ἐπώλουν τὰ ἴδια αὐτῶν βιβλία εὐθηνότατα καὶ οὕτως ἡ προμήθεια τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἦτον

1. Scholastic ἐνταῦθα ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐξεζητημένας ἐρμηνείας καὶ τὰς ὑπερλεπτολόγους καὶ λίαν συστηματοποιημένας μεθόδους Δυτικῶν τινῶν θεολόγων, Σχολαστικῶν λεγομένων καὶ ἀκμασάντων ἀπὸ τῆς 12' μέχρι τῆς 15' ἐκατονταετηρίδος.

εὐχερεστάτη καὶ τοῖς πτωχοῖς μαθηταῖς, ἡδὴ δυστυχῶς, ἐπειδὴ τὰ περυσινὰ βιβλία καταντῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄχρηστα ἕνεκα τῆς ἐκδόσεως τῶν νεωτέρων, διὰ τοῦτο πολλοὶ πτωχοὶ μαθηταὶ ἄνευ βιβλίων φαιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυνάμενοι νὰ συνεχίσωσι τὴν σπουδὴν τῶν, πολλὰς ἀναγκάζονται καὶ νὰ ἀποσυρθῶσιν. Ὅθεν ἡγεθῆ ὁ ἐν λόγῳ ἱερεὺς, ἵνα οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται διατάξωσι τὴν σύνταξιν προγραμμάτων γενικῶν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ὁμοιομόρων διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ὅπως διευκολυνθῇ ἡ σπουδὴ καὶ ἐκπαίδευσις καὶ τῶν πτωχῶν μαθητῶν καὶ μὴ ἀποκλεισθῶσι τῶν σχολῶν ἕνεκα τῆς ἐτησίας μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν διδασκτικῶν βιβλίων.

Καὶ τί εἴπωμεν περὶ σχολῆς Κοινοτήτος τινος, ὅπου ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ τάξει παρετηρήθησαν ὁκτώ μαθηταὶ ἔχοντες 8 εἰδῶν ἀναγνώσματα ἀνά χεῖρας; τοιαῦτα αἱ δυσχερεῖαι τῆς προμηθείας τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἐν ταῖς ἀποκέντροις Κοινοτήσιν, ἕνεκα τῆς συχνῆς μεταβολῆς τῶν προγραμμάτων.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ διδάσκαλοι μετατίθενται ἐν τῇ λήξει ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους καὶ πᾶς διδάσκαλος ἔχει ἴδιον πρόγραμμα καθ' ὃ συνστᾷ ταῖς ἐφοροεπιτροπαῖς τὴν παραγγελίαν τῶν διδασκτικῶν βιβλίων τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους, ἕως ὅτου δι' εἰδικῆς ἀλληλογραφίας προμηθευθῶσι τὰ ἀναγκαζοῦντα βιβλία καὶ ἀποσταλῶσι πρὸς τοὺς 3—4 μῆνες, ἐν δικστήματι τῶν ὁποίων οἱ μαθηταὶ καταδραπνῶσι τὴν πολυτίμον αὐτῶν χρόνον εἰς μάτην.

Πολλὰς δὲ τινες τῶν βιβλιοπωλῶν, παραπλανῶντες τοὺς ἀγοραστὰς πωλοῦσι παλαιὰ καὶ ἄχρηστα, ἅπερ οὗτοι ὡς ἀμαθεῖς μὴ διακρίνοντες παραδίδονται καὶ ἀποστέλλουσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας πρὸς ζημίαν μὲν τῶν κοινοτήτων, ματαίαν δὲ χρονοτριβὴν τῶν μαθητῶν. Διὰ τὴν προληψίαν τοιαύτων ἁτοπῶν, διδάσκαλοι τινες ποιοῦνται χρῆσιν ὡς ἀναγνωστικῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τῆς ἱερᾶς Συνόψεως, καὶ ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων, ἅπερ οὐ μόνον εἶνε εὐὐνοα καὶ εὐπρομήθευτα ἀλλὰ καὶ προσφορώτατα πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ἡθικοθρησκευτικοῦ συναισθήματος. Τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀπλότητά καὶ τὸ εὐληπτον τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν ὑπὸ γραμματικὴν καὶ συντακτικὴν ἔποψιν;

Οἱ κάτοικοι πολλῶν Κοινοτήτων παραπονοῦνται, ὅτι οἱ μαθηταὶ τῆς προγενεστέρως ἐποχῆς ὑπηρετοῦν καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀναγνώσται, κανονάρχαι καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὡς ψάλται, ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ τοῦ νέου συστήματος, οὐδὲν δύναται νὰ βοηθήσιν τὸν ἐρμηνεῖον, οὐδὲ τὸν ψάλτην καὶ ἐντεῦθεν γίνεται μεγάλη χασμωδία ἐν κειρὶ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν.

Ὡς, πρὸς θεραπείαν τῶν κακῶν τούτων, ἀ-

νάγκη ἀπαρτίτης τῆς χρήσεως τῶν ἱερῶν τούτων ἀναγνωστικῶν καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ τῆς ἐξασκήσεως τῶν μαθητῶν εἰς τὸν τακτικὸν ἐκκλησιασμὸν ὡς καὶ πρότερον.

Ὁ διδάσκαλος δημοτικῆς τινος σχολῆς ἔκαμε τὴν παρατήρησιν ὅτι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει γενικὸν καὶ ὁμοιόμορφον πρόγραμμα διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἐφορεῖαι ἐπεμβάδουν εἰς τὰ καθήκοντα τῶν διδασκάλων, θέλουσι νὰ ἐλαττώσιν τὰς ὥρας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων εἴτε καὶ νὰ ἀπαλείψωσι αὐτὰς παντελῶς ἐν τισὶ τάξεσι, καθὼς ἄλλη δημοτικὴ σχολὴ εἶχε πρόγραμμα, ἐν ᾧ ἔλειπεν ἡ ἱερὰ κατήχησις, ἡ δὲ Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῆς Β' τάξεως ἦτο μὲν σημειωμένη ἐν αὐτῇ ἀλλ' οὐδὲν ὡς παρεδίδετο. Ὁ δὲ διευθυντὴς ἐδήλωσε παράπονα κατὰ τῆς ἐφορείας, ὅτι διέταξε τὴν ἐλάττωσιν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἐπίσης καὶ ἡ νηπιαγωγὸς παρεπονήθη, ὅτι ἡ αὐτὴ ἐφορεῖα ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν τῶν προσευχῶν ἐν ταῖς νηπιαγωγικαῖς τάξεσι.

Ὅπως προληφθῶσι τοίνυν αἱ ἀσθεῖς ἐπεμβάσεις τινῶν ἐφόρων ἢ διδασκάλων ἀνάγκη ἀπαρτίτης συντάξεως προγραμμάτων ὁμοιομόρφων καὶ ἀναλόγων τῷ ἀριθμῷ τῶν διδασκάλων.

Ἐὰν δὲ ἀδιαφορῶμεν περὶ τῆς ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν, τότε καθίστανται ἐνοχοὶ τῆς αὐστηρῆς τιμωρίας τοῦ Ἡλίου οἱ τε γονεῖς καὶ διδάσκαλοι ὡς καὶ αἱ Ἐφορεῖαι περὶ τῶν σχολῶν καὶ πάντες ἐν γένει οἱ τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν τούτων ἀνδεχόμενοι.

(ἔπεται συνέχεια).

Γ. Εὐγενίδης
ιατρός

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χροστασίαι. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου, τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων, τοῦ Τριτεύοντος Βενιαμίν καὶ τῶν λοιπῶν διακόνων μετέβη τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς Ταταύλα καὶ ἐχροστάτησεν ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς φιλοχρίστου ἐκκλησιάσματος ἐν τῷ αὐτόθι ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀφικουμένην ὑπεδέξαντο ἡ Α. Θ. ὁ ἐπίσκοπος ἅγιος Παμφίλου Μελισσηνῆς μετὰ πάντος τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ ναοῦ, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι καὶ τὰ πρῶτα φέροντες ἐνταῦθα ἐνορῶται, ὡς καὶ τὰ προεδρεῖα τῶν σωματείων τῆς πολυπληθοῦς Κοινότητος.

Μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ἡ Α. Θ. Π. διένειμεν ἐπὶ ὦραν καὶ ἐπέκεινα τὸ ἀντίδωρον τῷ συρρεῦσαντι ἐκκλησιάσματι, καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ὡδηγήθη εἰς τὴν αἴθουσαν, εὐπρεπῶς διασκευασμένην, τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἐνθα προσελθόντες προσεφώνησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐκ μέρους μὲν τῆς Ἀδελφότητος ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἱατρός Νικόλαος Μακρίδης, ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος ὁ Ἐμμ. Νοτάρης καὶ ἐκ

μέρους τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Εὐπρεπείας» ὁ καθηγητὴς Δ. Πανταζίδης, ἐκφράσαντες τὴν ἐπὶ τῇ αὐτόθι παρουσίᾳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐγκάρδιον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς τε Κοινότητος ἀπάσης, ἀμείωτον σεβασμὸν καὶ ἀφοσίωσιν ἀείποτε διατηρησάσης πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον Αὐτῆς, καὶ τῶν εὐεργετικῶς ἀπὸ ἐτῶν λειτουργούντων σωματείων, ἐφ' ὧν καὶ ἐζητήσαντο τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας πρὸς εὐδωκίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιδαφιεύσασα τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς πᾶσαν τὴν φιλότιμον Κοινότητα, ἣν αἰσθημάτων ζηλωτὰ καὶ φιλόανθρωπα ἔκπαλαι διέκριναν καὶ διακρίνουσι, καὶ εὐχαριστήσασα πᾶσιν ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ δεξιῷ συνέστησεν ὅπως ἐν τῷ αὐτῷ τῆς εἰρήνης πνεύματι ἐξακολουθήσωσι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βιοῦντες καὶ ἐργαζόμενοι πρὸς χάριν μὲν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τῆς προόδου καὶ προκοπῆς τῆς Κοινότητος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατελθοῦσα ἐκ Ταταούλων ἐπεσκέψατο τὸν ἐρίτιμον ὁμογενὴ τραπεζίτην Λεωνίδα Ζαρίφη.

Προχθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐχροστάτησεν ἐν τῷ ἐν Βαλατᾷ ἱερῷ ναῷ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν συρροῇ ὁμοίως παμπόλου εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

— Προαγωγή Ἐπισκοπῆς εἰς Μητρόπολιν. — Τῶν κατόικων τῆς Ἐπισκοπῆς Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου δι' ἀναφορὰς αὐτῶν ὑποδείξαντων τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀνάγκη τῆς εἰς Μητρόπολιν προαγωγῆς τῆς ἐπισκοπῆς αὐτῶν, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος θεωρήσασα τοὺς ὑποβληθέντας λόγους ἀποχρῶντας ἐνέκρινεν ἵνα ζητηθῇ πρὸς τοῦτο καὶ ἡ γνώμη τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου σεβασμιωτάτου ἁγίου Ἡρακλείου Ἱερωνύμου. Τῆς Α. Σεβασμιότητος δὲ χορηγησάσης τὴν συναίνεσιν αὐτῆς οὐ μόνον εἰς τὴν προαγωγήν τῆς εἰρημένης ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ συστησάσης τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν προαγωγήν εἰς μητροπόλιν τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς διατελουσῶν δύο ἐπισκοπῶν Μυριοπόλεως καὶ Περιστασέως, καὶ Μετρώων καὶ Ἀθύρων, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος Σαββάτου προήγαγε τὴν τῶς ἐπισκοπῆν Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου εἰς Μητρόπολιν, Π'. τὴν τῆς τῆς περὶ προαγωγῆς τῶν λοιπῶν ἐπισκοπῶν σκέψιν ἀναβαλοῦσα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Τῆς προαγωγῆς ἀνακοινωθείσης τῷ τε μητροπολίτῃ Καλλιουπόλεως Ἱερωνύμῳ καὶ ταῖς Δημογεροντείαις τηλεγραφικῶς ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ βαθυτάτη εὐγνωμοσύνη καὶ αἱ θερμαὶ εὐχαρισταὶ πάντων τῶν κατοίκων ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τοῦ πόθου αὐτῶν τούτου.

— Νέος πρωθυπουργός. — Τοῦ πρωθυπουργοῦ Χαλῆλ Ριζὰν πασᾶ, ἀποθνήσκοντος, αὐτοκρατορικῶς διατάγματι, ἀναγνωσθέντι τῇ π. Κυριακῇ ἐν τῇ Ἱ. Πύλῃ, τὸ ἀξίωμα τοῦ πρωθυπουργοῦ ἀνέτεθῃ τῇ Α. Ἱ. τῷ Σαῖτ πασᾶ, καὶ ἄλλοτε τοιοῦτω διατελέσαντι.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποστείλας τῇ πρώτῃ τῆς ἐπαύριον Δευτέρας εἰς τὸ ἐν Νισαντασίῳ μέγαρον τῆς Α. Ἱ. Ἱ. Πύλης τὸν ἄρχοντα Καπουκεχαγῆν Ἀντώνιον Οἰκιάδην βέβη συνεχάρη τῇ Α. Ἱ. τῷ νέῳ πρωθυπουργῷ καὶ αὐθυμνερὸν μ. μ. ἐν συνοδείᾳ τοῦ αὐτοῦ αὐτοπροσώπως ἐπισκέψατο τὴν Α. Ἱ. Ἱ. Πύλην.

Ἡ Α. Ἱ. Πύλη τῆς λίαν φιλοφρόνως δεξωσαμένη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀνεπόλησε μετὰ πολλῆς εὐμενείας τὰς ἀγαθὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἀπέκομισεν ἀπὸ τῆς πρώτης Αὐτῆς πατριαρχείας καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι λ' ἀν προθύμως θέλει συνεργῇ

τὸ ἐπ' αὐτὸν εἰς ταχέϊαν διεκπεραίωσιν τῶν πρὸς τὴν Σ. Αὐτ. Κυβέρνησιν σχετιζομένων ποικίλων ὑποθέσεων τοῦ Οἰκουμένου. Πατριαρχείου, συνωδὰ τοῖς ὑψηλοῖς βουλευμασι τοῦ τρισεβάστου ἀνακτος, ποιοῦντος διακαῶς ὅπως πάντες οἱ ὑπὸ τὰ κραταιὰ αὐτοῦ σκῆπτρα διατελοῦντες λαοὶ ἄγῳσι βίον γαλήνιον καὶ ἡσύχιον.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης θερμῶς εὐχαριστήσασα τῇ Α. Ὑψηλότητι τῷ πρωθυπουργῷ Σαῖτ πασᾶ ἐπὶ ταῖς διαθεβαιώσεσιν ταύταις καὶ ἐκναλαβοῦσα τὰ θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ διορισμῷ τῆς Α. Ὑψ. ἀπῆλθε τιμητικώτατα προπεμπομένη.

— *Ἀποστομὴ παρασημῶν.* — Ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις εὐηρεστήθη ν' ἀπονεύμῃ τῇ π. Δευτέρᾳ τοῖς Θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Μετρῶν καὶ Ἀθύροις Ἰωακείμ καὶ Λεοντοπόλειω Νεοφύτῳ, ἀρχιερατικῶ ἐπιτρόπῳ τοῦ σεβασμ. ἀγίου Ἀμασείας, τὸ παράσημον μετ' ἐξουχίας τετάρτης τάξεως.

— *Μητροπολίτης Ἀμασείας καὶ Τραπεζοῦδος.* — Ὑποβληθεῖσιν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναφορῶν κατηγορητηρίων κατὰ τῶν μητροπολιτῶν Ἀμασείας καὶ Τραπεζοῦδος ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐνέκρινεν ὅπως ἀποσταλῶσιν αὐταὶ τοῖς εἰρημένους μητροπολίταις πρὸς ἀπολογία.

— *Μητροπολίτης Πελαγονίας.* — Κατηγορητηρίου ἀναφορᾶς ὑποβληθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῆς πόλεως Βιτωλίων κατὰ τοῦ μητροπολίτου Πελαγονίας Ἀμβροσίου, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως διαβιβασθῇ τῇ Α. Πανιερότητι τὸ ἔγγραφον πρὸς ἀπολογία αὐτοῦ.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς μὲν τῷ πανιερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Σισανίου Σεραφείμ, καὶ τῇ Α. Ὑ. τῷ ἡγεμόνι τῆς Σάμου Μιχαήλ, διὰ τῶν πανοσιολ. δὲ Μ. Πρωτοσύγκελλου Χρυσόστομου καὶ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Λαυρεντίου τῷ ἀρχιμ. Γαβριήλ Μυλαρούρη, ἀντιπροσώπῳ τοῦ ὄρους Σινῆ, Μ. Παλίδᾳ, ἱατρῷ, Μ. Δανέζῃ, διαγγελεῖ τῶν Πατριαρχείων, καὶ Μ. Κεφάλλᾳ, πρῶν διευθυντῇ τοῦ Ζωγραφείου.

Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ προσήσεις διεβιβάσθησαν ἀρμόδιως καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις Μ. Παπάζογλου, ἐκ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Π. Ναοῦ, καὶ Μ. Βαροπούλῳ ἐν Χαλκηδόνι καὶ ἄλλοις.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μογλενῶν Ἰωαννικίῳ, ἄγοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἱερῆς.

— *Πατριαρχικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Μουσεῖον.* — Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Γ. Ταντζλίδης, εὐγενῶς πάνυ προσέφερεν εἰς τὸ Π. Ἐκκλ. Μουσεῖον α) φωτογραφίαν ἀρχαίου Πατριαρχικοῦ βεβαιωτικοῦ γράμματος, εἰλημμένην ἐκ χειρογράφου τῆς Βιέννης β) ἀντίτυπον τῆς μεταφράσεως τοῦ ἱερ. Εὐαγγελίου, ὑπὸ Ἀἰμᾶν, τῷ 1710.

— *Πατριαρχικαὶ προσήσεις.* — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Λαυρεντίος διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους προσήσεις τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῶν ἀνακτόρων Δημητράκῃ ἐρένδῃ.

Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννης Ταντζλίδης μεταβάντες τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ εἰς τὴν αὐστριακὴν πρεσβείαν διηρμήνευσαν τὰς προσήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Αὐστρίας βαρόνῳ Κάλιτς ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπ' ἀδείᾳ ἀπελεύσει αὐτοῦ.

— *Μητροπολίτης Λήμνου.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ

ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν καὶ τῇ ἐπαύριον ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Λήμνου Διδώρος, τυγὼν, ὡς προεγράφη, τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς περίθαλψιν τῆς υἱείας αὐτοῦ.

— *Ἀξιωματικὸν παράδειγμα.* — Ἀξίον ἀναγραφῆς καὶ μιμήσεως παράδειγμα ἀφορῶν τὴν σχέσιν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ ἱερὰ κειμήλια παρέσχεν ἐσχάτως εἰς τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπιστημόνων. Οὗτος πληροφόρηθεις, ὅτι δύο ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ χειρόγραφα, περιελθόντα εἰς χεῖρας του, εἶχον ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν ἀγίῳ Ὁρει Μεγίστης Λαύρας, ἐσπύεσεν δι' ἐμπίστου προσώπου ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὴν ρηθεῖσάν μονὴν τὰ ἐν λόγῳ χειρόγραφα. Ἡ πρᾶξις αὕτη τιμῶσα μεγάλως τὸν εὐρωπαῖον ἐπιστήμονα εἶνε συγχρόνως ἰσχυρὸν μάθημα διὰ τοὺς ἀσεβῶς καὶ καπηλικῶς τὰ ἱερὰ κειμήλια μεταχειριζομένους, ἡμετέρους τε καὶ ξένους.

— *Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.* — Ἀυτῇρον ἄγγελμα διεβιβάσθη τῇ Α. Θ. Μ. τῷ ἐν τῇ βασιλεύουσῃ παρεπιδημοῦντι Πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Δαμιανῷ. Ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας Κύριλλος ἐν γήρᾳ πρὶν μετέστη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς κόσμου. Ὁ ἀσίδιμος Σεβαστείας ὠρμαῖο ἐκ Λαμπάκου, τὰς θεολογικὰς δ' αὐτοῦ σπουδὰς περατώσας ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ τοῦ Σταυροῦ, ἐξηκολούθησε μετὰ τὸ πέρας αὐτῶν ἐπὶ ἔτη ἱκανὰ διατελῶν πρωτοψάλτης τοῦ πανσέπτου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. Πατριαρχεύοντος τοῦ πρῶτον Ἱεροσολύμων Νικοδήμου προήχθη εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐκλεγείς ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας. Φιλοτίμως ἐργασάμενος ὑπὲρ τῶν συμπερόντων τῆς Ἐκκλησίας ἀπέλαυε τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἀγιοταφτικῆς Ἀδελφότητος.

Ἡ Α. Μακκρότης τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τὰ συλλυπητήρια Αὐτῇ τῇ Ἀδελφότητι ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεταστάντος.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδὴ παρὰ τὰς ἐπανειλημμένως γενομένης δηλώσεις καὶ τὰς ἀπολυθείσας πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς ἐγκυκλίους, ὑποδεικνύσας τὴν προσήκοιτα τρόπον τῆς συντάξεως καὶ διαβιβίσεως ἐγγράφων διαφόρων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εἰκοι τῶν ἀγίων ἀρχιερέων δὲν ἐφαρμόζουσι τὰς δοθείσας αὐτοῖς ὁδηγίας, σαφῶς διατυπωθείσας ἐν τῇ τελευταίᾳ σχετικῇ ἐγκυκλίῳ, διὰ ταῦτα ἐφίσταται καὶ αὖθις ἡ προσοχὴ αὐτῶν καὶ παρατηρεῖται αὐτοῖς ὅτι ὀφείλουσι α) ἵνα τὰ ἀποστελλόμενα ἔγγραφα ὧσιν εὐανάγνωστα β) ἔχωσι περιθώριον ἱκανὸν καὶ χῶρον ἐταρκῇ ἐπὶ τῆς πρωμετωπίδος τῆς πρώτης σελίδος ὅπως τίθεται ἡ παραπομπὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ γ) σημειῶται ἐν τῷ ἀριστερόθεν περιθώριῳ τῆς πρώτης σελίδος ἡ περιλήψις τοῦ ἐγνράφου.

Οὐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.